BESCHERMING VAN SCHOONHEID, KUST EN HET LANDELIJK KARAKTER VAN HET GEINGEBIED

Spaar het Gein

11

oktober 1999

NIEUWSBRIEF VAN DE VERENIGING SPAAR HET GEIN

De trein onder het Gein, maar hoe?

De trein op de lijn Amsterdam – Utrecht komt onder het Gein. Dat staat vast. Maar hoe de spoorlijn precies zal worden aangelegd moet de komende twee jaar worden uitgewerkt. Deze zomer kwam het eerste punt aan de orde: moet de tunnelbak onder het Gein komen te liggen, op de plaats waar het spoor nu het Gein kruist of daarnaast, aan de oostkant. In onze Snelbrief van 17 juni j.l. berichtten wij hier al over. Inmiddels staat ook dit punt vast: de spoorlijn zal het Gein gaan kruisen aan de oostzijde van de huidige overwegen. Daarvoor zullen twaalf woningen moeten worden afgebroken...

Dit besluit was niet verrassend. In de langdurige discussie over 'de trein onder het Gein' was al duidelijk geworden dat verdiepte aanleg technisch en financieel alleen haalbaar zou zijn als de vier nieuwe sporen aan de oostzijde naast het huidige spoortalud zouden worden aangelegd. Het was dan ook niet handig van NS Railinfrabeheer om nu met andere varianten op de proppen te komen. Die waren niet realistisch. Zoiets moet je niet doen en vooral niet wanneer er wezenlijke belangen van mensen in het geding zijn, zoals gedwongen verhuizing omdat je huis moet worden gesloopt.

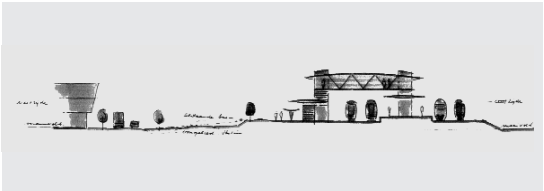

Loopbrug

Geen fraai vervolg op het succes van begin dit jaar. En wat daarna gebeurde al evenmin. In de raadsvergadering liet de gemeenteraad van Abcoude de gedupeerde omwonenden flink in de kou staan. De gemeente maakt vooralsnog geen aanstalten om ook maar iets te ondernemen wat de gedupeerden zou kunnen helpen bij het vinden van vervangende woonruimte. Beschamend! Temeer daar onder meer de Vereniging Bescherming Spoorbuurt goede ideeën heeft geopperd om de vervelende gevolgen voor de omwonenden op te vangen.

Buitengebied

Ondertussen gaat NS Railinfrabeheer verder met de uitwerking van de plannen. Op 2 september 1999 werden op een voorlichtingsbijeenkomst kaarten getoond van de spoorverdubbeling langs het gehele tracé door de gemeente Abcoude. Duidelijk werd dat verbreding van het spoor ten zuiden van het Gein na de passage van het Fort gaandeweg van de oost- naar de westkant wordt verplaatst. Ongeveer op het punt waar het spoor parallel gaat lopen aan het Amsterdam-Rijnkanaal wordt de verbreding symmetrisch, aan beide zijden een spoor erbij.

Station

In de presentatie van NS Railinfrabeheer was nog een andere kwestie aan de orde, de vraag

lees verder op pag. 2

In deze nieuwsbrief

pagina 1 en 2
- Trein onder het Gein, maar hoe?
- In Memoriam

pagina 3
- Geen dierenasiel in het Gein!

pagina 4 en 5
- Bomen langs het Gein

pagina 6
- Groenbeheer Geingebied
- Naschrift Spaar het Gein

pagina 7
- Op bezoek bij Anton Gijzen, 'Antons straatje', Gein Noord 54

pagina 8
- Nazomerbeeld

Met de bon op de achterkant kunnen nieuwe leden zich aanmelden

Extra nummers van deze nieuwsbrief zijn verkrijgbaar bij: Anneke de Groot
tel. 0294 - 284807

vervolg van pag. 1

namelijk hoe straks in het nieuwe station het perron moet worden bereikt. De ingang van het station zal komen te liggen vlak ten noorden van de tunnelbak, zo ongeveer tussen De Bovenkamp en het nieuwe bedrijventerrein. De twee middelste sporen zijn bestemd voor onder meer de stoptreinen. De reizigers kunnen daar op twee manieren naartoe worden geleid: ofwel via een traverse (bovenlangs) ofwel via een tunnel

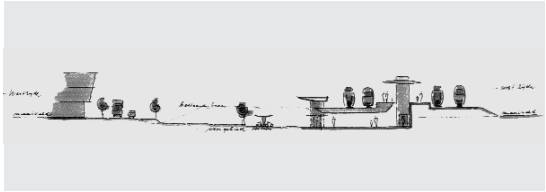

Tunneltje

(onderlangs). Aan beide oplossingen kleven voor- en nadelen. Belangrijkste nadeel van een traverse is dat er een circa 12 meter hoog bouwwerk verschijnt, dat het sfeerbeeld vanuit het Geingebied aantast. Zo zal het 's avonds en 's nachts als een enorme lichtbak het Gein domineren. Voor de treinreizigers is er het nadeel dat je met een lift of een trap eerst 6 à 7 meter omhoog moet en vervolgens eenzelfde afstand weer naar beneden.
Het alternatief, ontsluiting onder de sporen langs via een tunnel, heeft echter ook nadelen. Het belangrijkste is dat een tunnel door velen als sociaal onveilig wordt ervaren, vooral 's avonds. Door een ruim ontwerp en goede verlichting kan dit effect echter flink worden verkleind. Bovendien is een ontwerp mogelijk, waarbij je vanaf het nieuwe stationsplein gelijkvloers, met een prima zicht en zonder het gevoel dat je een tunnel binnenloopt, kunt doorlopen naar een trap of lift die je naar het perron voert.
De meningen onder de aanwezigen bij de presentatie waren verdeeld. Over enkele weken zal hierover in de gemeenteraad een beslissing moeten worden genomen. Inmiddels is al een advies uitgebracht door het Platform Spoorverdubbeling, waarin ook Spaar het Gein vertegenwoordigd is. Het platform deelt de voorkeur van Spaar het Gein voor ontsluiting onderlangs. Dat spaart het Geingebied voor weer een nieuw storend element. Per slot van rekening vecht je niet jarenlang met succes voor verdiepte aanleg om het Geinlandschap te sparen, om het vervolgens weer te verminken door een stationsgebouw dat absoluut niet in dat landschap past.
Dat wil niet zeggen dat sociale veiligheid niet belangrijk is. Integendeel. De heren (ja, het waren ook deze keer weer heren!) architecten en ingenieurs zullen alles uit de kast moeten halen om een ontsluiting van het perron te realiseren, die voor elke reiziger op elk moment aanvaardbaar is: mannen en vrouwen, overdag en 's avonds, validen en minder validen, ouderen en (school)kinderen, forensen, fietsers, moeders (en vaders) met kinderwagens, enz.
De komende twee jaren zal de planvorming voortgaan. De bouw zal, als alles volgens plan verloopt, najaar 2001 starten. Voor het zover is, komen nog heel wat zaken aan de orde, die voor het Gein van belang zijn. Zoals de inrichting van de Geinkruising: hoe komt straks de bovenkant van de bak eruit te zien? Voor welk verkeer wordt die 'dam' opengesteld, alleen voor fietsers en wandelaars? Moeten er bootjes overheen kunnen worden getrokken? Wat doen we met de vrijkomende ruimte op het Stationsplein en de oude sporen? Een wandelpaadje naar het Fort? Allemaal vragen die een stukje van de toekomst van het Gein bepalen. En dus voor Spaar het Gein de moeite waard om erover mee te praten.

Tjebbe de Boer

IN MEMORIAM

Rien Nouwen

Op zondag 5 september 1999 is Rien Nouwen overleden. Als voorzitter van onze `zustervereniging', de Vereniging Bescherming Spoorbuurt Abcoude, heeft hij zich enorm ingezet voor de verdiepte aanleg van het spoor bij Abcoude. En degenen die hem hebben gekend, weten wat dat betekent. Als Rien zich ergens voor inzette, dan stelde hij alles in het werk om succes te behalen. Hij kon zijn standpunten naar voren brengen op een wijze waar niemand omheen kon, overtuigend, vasthoudend, vriendelijk, beslist en doelgericht. Je kon merken dat hij van tevoren goed had nagedacht over wat hij deed en zei: in de strijd om het spoor was Rien de strateeg. degene die in die langdurige geschiedenis telkens het best doorhad wat de volgende stap moest zijn. Hij kon dat, omdat hij zich altijd goed liet informeren. Want het was ook weer Rien die de belangrijkste contacten met de Tweede Kamer onderhield en erin slaagde te bereiken dat `Abcoude' de steun bleef krijgen die wij nodig hadden. Wij zijn hem zeer erkentelijk voor zijn inspanningen voor `de trein onder het Gein' en denken met groot genoegen terug aan onze samenwerking. Gelukkig heeft hij het succes waarvoor hij heeft gevochten, nog meegemaakt.
Wij wensen zijn vrouw, kinderen en overige familieleden veel sterkte met het leven zonder deze inspirerende man.

Het bestuur van de Vereniging Spaar het Gein

Geen dierenasiel in het Gein!

Raad van State stelt Vereniging Spaar het Gein in het gelijk

Een belangrijke overwinning. Zo kan de afloop van de langdurige juridische procedure over de vestiging van een honden- en kattenasiel in het Gein gerust genoemd worden. Jaren geleden vormde de kwestie een van de redenen voor de oprichting van de vereniging.

De eigenaar van het perceel Gein Noord 27 wilde daar een asiel vestigen en had daarvoor de planologische medewerking van B&W nodig. Honderden handtekeningen van verontruste Geinliefhebbers, die vreesden voor een permanente verstoring van de rust, werden ingezameld en aan B&W overhandigd. Een langdurige juridische strijd ontspon zich tussen de eigenaar, B&W en de vereniging. Helaas vond de vereniging B&W niet altijd even standvastig aan haar zijde.

Vorig jaar al stelde de provincie de vereniging in het gelijk door te oordelen dat de breedte van het bouwperceel in de weg stond aan het verlenen van gemeentelijke medewerking. B&W, zo stelde de provincie, hadden ten onrechte gemeend dat de juridische ruimte aanwezig was om de vereiste medewerking te verlenen.

Op zijn beurt stelde de aanvrager van de vergunning, de heer Buts, vervolgens tegen het oordeel van de provincie beroep in bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, de hoogste rechter op dit terrein. Deze rechter heeft in een uitspraak van 17 augustus 1999 de provincie en de vereniging in het gelijk gesteld. Daarmee is een definitief eind gekomen aan het voor het Gein zo onzalige plan. Definitief omdat tegen de uitspraak geen beroep meer openstaat. Definitief ook omdat de gemeenteraad B&W vorig jaar al had opgedragen de mogelijkheid tot vestiging van een dierenasiel in het gehele Geingebied uit het nieuwe ontwerp-bestemmingsplan te schrappen. B&W hebben toen verklaard die motie uit te zullen voeren.
Eind goed al goed, al blijft het erg jammer dat de vereniging de kastanjes uit het vuur heeft moeten slepen. B&W gaan vrijuit en de vereniging krijgt van de eigenaar de zwarte piet toegespeeld.

Rien Leemans

Nieuwe bestuursleden van de Vereniging:

Op de algemene ledenvergadering van 8 maart j.l. zijn drie nieuwe bestuursleden gekozen:

Margaret Bos, p/a J. Schoenmaker, Gein Zuid 12, 0294-281729

Tom Snoek, Gein Zuid 28, 0294-283401

Marijke Carasso, Dokter Koomansstraat 21, 0294-283250.

Bomen langs het Gein

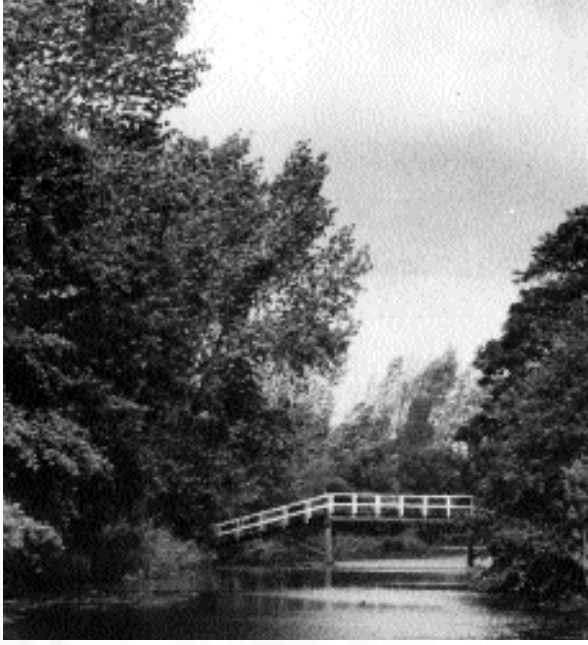

Het beeld van het Geinlandschap wordt mede bepaald door de bomen en struiken langs het riviertje. In deze en de komende afleveringen van de *Nieuwsbrief* zullen wij aandacht besteden aan de bomen in het Gein. Nu zal ruimschoots aandacht worden besteed aan de iep - wat poëtischer olm genoemd - , omdat deze boom thans volop in de publiciteit staat.

De verschillende boomsoorten trekken bepaalde vogels en insecten aan en sommige planten groeien graag op dezelfde grond als hun geliefde boom. Niet alleen planten en dieren hebben iets met bomen, ook mensen hebben dat, zoals blijkt uit verhalen over bomen, waar of verzonnen...

De iepen voor boerderij Welgelegen.

Foto Ger van Schaick

Bomen zijn ook nuttig voor de mens, in het verleden vooral als brandstof. Nu nog worden er werktuigen en meubels van gemaakt, dienen bomen als windkering, als bescherming tegen de zon, om vliegen weg te houden of om er genezing bij te vinden. Hoe meer je te weten komt over bomen, des te meer ga je ze als vrienden herkennen en je gaat begrijpen waarom ze juist op een bepaalde plaats te vinden zijn.

In een cultuurlandschap als het Gein is de knotwilg het meest bekend. Dit voorjaar heb ik me weer verbaasd over die ene die bij Gein Noord 9 staat: van boven gespleten maakt deze in een breed gebaar ruimte voor een complete kwekerij: ribes, vlier, hondsdraf en zelfs een es kregen de kans daarboven te ontkiemen en tot bloei te komen.
Toch zijn niet alle geknotte bomen wilgen. Een vaak geknotte boom is ook de knot-es. Deze krijgt prachtige vormen: sprookjesachtige rondingen en bollingen ontstaan in de fijne rimpelig geschubte schors. Je kan je goed voorstellen dat mensen daarin spookachtige figuren zien, zeker als ze ook nog gehuld gaan in mistslierten en nevels. In vroeger tijden werden daaraan spannende verhalen verbonden. Tijdens een winterwandeling kan je, als het groen geknot is, stammen zien die de vergelijking met een abstract beeldhouwwerk ruimschoots kunnen doorstaan. Daarvan staan tussen Gein Noord 27a en de Batterij een paar fraaie voorbeelden. Tegenover Gein Noord 22/23 staat er één als een "wachter" uit een sprookje. En aan het begin van de Velterslaan zijn rechts in het land stronken te zien die veel weg hebben van Noorse trollen.
Ook de populier kan geknot worden. Als je van Gein Zuid 13 naar Gein Zuid 12 (Starnheim) wandelt, zie je een paar prachtexemplaren. Jarenlang al torsen zij 's zomers hun ruisende blad in een wijds armgebaar. 's Winters staan ze met kale koppen te kleumen, maar als oude mannetjes die nog lang niet van plan zijn te stoppen, steken ze in het voorjaar fier hun uitbottende takken de lucht in.

De iep

In het laatste nummer van de *Nieuwsbrief* (maart 1999) was te lezen hoe bij boerderij Landlust (Gein Zuid 35) 27 iepen zijn geplant op de plek waar alle populieren het veld hadden moeten ruimen. De keuze was gevallen op de Ulmus Plantijn, die kan uitgroeien tot een forse boom en daarom voor landschappelijke beplanting zeer geschikt is. Deze variëteit is genoemd naar de be-

Bovenzijde van het blad van de Ulmus 'Plantijn'

Foto: Evert Boeve

roemde Antwerpse drukker Christoffel Plantijn (1514-1589). In 1954 werd deze soort voor het eerst gekweekt; in 1973 volgde de eerste uitgave.
Voor boerderij Welgelegen aan Gein Noord staan nog twee oude iepen. Er zullen er vroeger vast meer gestaan hebben langs het Gein. Zo lag vóór de Tweede Wereldoorlog voor boerderij Gein en Stein aan de linkerkant een iepenbosje, zoals te zien valt op de plattegrond op blz. 162-163 van *Het Gein, levensloop van een rivier.*
Het iepenhout werd als brandstof gebruikt en was eveneens als timmerhout geschikt.
De iep is een inheemse boom. In het voorjaar heeft hij geen katjes, maar hij draagt vroeg in de lente veel bundels van kleine, roodachtige bloemen, die tevoorschijn komen uit een knop. Als het zonlicht erop schijnt, lijkt het alsof de nog kale boom in een rood waas is gehuld. Nog voor het blad verschijnt, ontstaan er bosjes gevleugelde zaden: flinterdunne geelgroene schildjes die eruitzien als een spiegelei. Het blad heeft een "scheve bladvoet", dat wil zeggen dat de beide bladhelften niet op dezelfde plaats aan het steeltje beginnen. Het blad is ovaalvormig en eindigt puntig; de rand is `dubbel gezaagd'.
De jongste aanplant van de iep

Onderzijde van het blad van de Ulmus 'Plantijn'

langs het Gein werd ingegeven door het feit dat deze boom een welkome afwisseling geeft, redelijk snel uitgroeit tot een forse boom, maar minder snel hoog wordt dan de populier en daardoor langer kan blijven staan. Bij de keuze heeft zeker ook de dreigende teloorgang van dit type boom meegespeeld. Dat de boom dreigt te verdwijnen heeft te maken met het enige nadeel dat aan deze boom kleeft: de sinds omstreeks 1920 voorkomende schimmelziekte, die vanaf de jaren '70 ernstig om zich heen greep; de iep werd aan zijn lot overgelaten toen in 1991 het Besluit bestrijding iepziekte buiten werking werd gesteld en er geen verplichting meer rustte op de beheerders van de bomen om deze ziekte te bestrijden. Het Iepenberaad, een initiatief van de Bomenstichting, tracht het tij te keren.

De iepziekte

Binnen enkele dagen kunnen de met deze schimmelziekte besmette iepen afsterven. De door de iepenspintkevers bovengronds overgebrachte schimmel groeit in het hout van de jongste jaarringen, vlak onder de bast. Juist daar vindt de voornaamste sapstroom plaats en via deze sapstroom verspreidt de schimmel zich verder door de boom. De iep probeert de schimmel tegen te houden door zijn opwaartse watertransportsysteem af te sluiten, maar hierdoor richt de boom zichzelf te gronde: hij droogt uit, de bladeren en takken verwelken en ten slotte sterft de gehele kroon af.
De iepziekte is (nog) niet uit te bannen, al meldde het dagblad Trouw op 16 december 1998 dat er door Canadese boomdeskundigen een vaccin tegen de ziekte was ontwikkeld. Vooralsnog is verdere verspreiding te voorkomen door het tijdig onschadelijk maken van elke zieke iep, voordat er kevers in kunnen broeden. Dat betekent dat iedereen, bewoner of bezoeker van het Gein, zijn of haar ogen open moet houden en bij het constateren van de ziekte daarvan de gemeente in kennis moet stellen.

Aan de verwelking van de bladeren boven in de kroon zijn de eerste verschijnselen van iepenziekte te zien, na de infectie door de iepenspintkever.

De ziekte is te herkennen aan een verkleurd blad: van geel tot bruin. Kenmerkend zijn ook kale takken met nog een paar verdorde blaadjes aan de uiteinden, de zogenoemde `vaantjes'. De aangetaste tak vertoont bij het doorsnijden donkerbruin tot zwarte stippen in de buitenste jaarringen.
Trek dus direct aan de bel indien u een zieke iep aantreft en meld het aan de heer A. Bakker, hoofd buitendienst van de gemeente, tel. 0294-284073.

Anneke de Groot

Lit.: *Iepen voor Nederland*, een uitgave van Tuin en Landschap, in samenwerking met de Bomenstichting, 1998.
Handleiding "Goed Iepenbeheer", een uitgave van het Iepenberaad, 1999.
Het Iepenberaad is gevestigd te Utrecht, Oude Gracht 201 Bis, 3511 NG.

Groenbeheer Geingebied

Bomen moeten ook onderhouden worden. Gebeurt dat niet, dan kunnen de bomen gevaar opleveren en is kappen onvermijdelijk. In 1997 werden wij opgeschrikt door een wel erg rigoureus kapprogramma. Een paar honderd bomen dreigden te verdwijnen. Snel ingrijpen door Spaar het Gein in een goed overleg met de gemeente wist dit onheil te voorkomen. Willen we niet voor dezelfde verrassingen komen te staan als in 1997 dan is een wat meer over de jaren gespreid kapprogramma een dwingende vereiste. In november 1997 verzocht de gemeenteraad bij motie het College van B&W om een beheersplan voor het Geingebied. Helaas is er dat nog steeds niet. De bomen groeien echter door A. Bakker, hoofd Buitendienst van de gemeente Abcoude meldt ons wat er in de komende periode aan onderhoud gedaan zal worden.

De knotploeg aan het werk in het Gein in de jaren '70. Foto Peter de Wit

Dankzij de medewerking van de Dienst Waterbeheer en Riolering (DWR; voorheen Hoogheemraadschap), de Stichting Landschapsbeheer Utrecht en enkele subsidies was het de afgelopen jaren mogelijk om veel aan het achterstallig onderhoud in het Geingebied te doen. We zijn nu gelukkig op het punt gekomen dat overgegaan kan worden op normaal onderhoud. Dus geen grote kaalslag meer! Nu is het belangrijk om met de weinige beschikbare gelden te voorkomen dat we opnieuw een achterstand krijgen. Wat zijn de plannen voor het komend jaar?
Vrijwel alle nieuw aangeplante knotwilgen, knotpopulieren en knot-essen zullen worden geknot. Dit komt de ontwikkeling van de jonge knoten ten goede. Verder zullen alle jonge bomen gecontroleerd worden en zal het opslag op de stammen worden verwijderd. Enkele jonge bomen of knoten die zijn doodgegaan, worden vervangen. Verspreid langs het gehele Gein zullen enkele oude knotbomen als normaal onderhoud worden geknot. Elders zal onderhoud noodzakelijk zijn bij volwassen bomen. Zo zullen soms een of meer takken afgezaagd moeten worden omdat zij gevaar opleveren voor het verkeer of omdat het voor het gezond blijven van de boom nodig is. Enkele grote wilgen worden geknot omdat er watermerkziekte in zit. Doen we dit niet dan is de zieke boom ten dode opgeschreven. Voorts zijn we voornemens om een grote wilg te kappen tussen Gein Zuid 31 en 33 om ruimte te geven aan een kastanjeboom.
Wat meer zal opvallen is de voorgenomen kap van ongeveer de helft van de knotbomen langs de Velterslaan tussen het Gein en de S-bocht en een kwart van de bomen voorbij de S-bocht richting Kanaaldijk. Deze knotbomen staan veel te dicht op elkaar en uitdunning zal geen afbreuk doen aan het landschap. Bovendien wordt door deze vermindering van het aantal bomen het beperkte budget voor onderhoud niet onnodig belast.
Ook de populieren ter hoogte van de Oostzijdse molen aan Gein Zuid moeten geknot worden. Het zicht op de molen wordt beter, maar wat belangrijker is: zo wordt voorkomen dat de bomen over ongeveer tien jaar gekapt moeten worden. Dat populieren tot mooie knotbomen uit kunnen groeien zien we bij verschillende mooie exemplaren elders in het Gein.
Het uiteindelijke doel blijft om ondanks de beperkte budgetten te streven naar een zo optimaal mogelijk beheer van het Gein. Ook wil ik open blijven staan voor vragen of goede reacties.

Het Velterslaantje, foto uit 1998

A. Bakker
Hoofd buitendienst
gemeente Abcoude

NASCHRIFT SPAAR HET GEIN

De voorgenomen uitdunning van het aantal knotbomen langs de Velterslaan heeft in een eerder stadium geleid zowel tot een schriftelijk als een mondeling protest. Op de jaarvergadering van Spaar het Gein heeft de heer Bakker op een vraag geantwoord dat er uitgedund zal worden als er geen andere oplossing komt om de gemeente te helpen bij het onderhoud van de bomen, die een - misschien onevenredig - groot aandeel van het onderhoudsbudget opeisen. Hoewel er tot nu toe geen oplossing is aangedragen, blijft de keuze om dan maar een groot aantal bomen weg te halen aanvechtbaar. Spaar het Gein ziet deze operatie toch min of meer als kaalslag. Wij zullen alsnog proberen een andere oplossing te vinden.

Op bezoek bij Anton Gijzen, ‘Antons straatje’, Gein Noord 54

De laatste tijd is alles zo snel veranderd.

Anton Gijzen woont sinds zijn geboorte, in 1926, op deze plek: "Anton's straatje", langs het Gein-Noord in het Vinkenbuurtje, de kleine buurtschap bij het fietspad naar Amsterdam-Zuidoost. Het huis waarin hij woont is nieuw, door hem zelf gebouwd, maar het staat op dezelfde plek als waar het huis van zijn ouders stond. Dit oude huis is nog te zien op de aquarel die Piet Mondriaan maakte van het naastgelegen huis, met het jaartal 1741 (*Het Gein, levensloop van een rivier*, p. 27). Anton is aannemer en heeft op vele plekken langs het Gein gebouwd of verbouwd en kent dus heel wat huizen van binnen en van buiten.

"Vroeger kwam je niet zomaar bij iedereen. Ik ben hervormd en dan kwam je eigenlijk alleen bij Abcoudenaren van hetzelfde geloof. Dat is gelukkig veranderd. Toen ik wilde voetballen bij Abbekewalda moest ik eerst bij de pastoor komen, die me dan uitlegde dat Abbekewalda een katholieke club was. Er waren ook twee smeden in het dorp: Bon in de Hoogstraat (op de plek waar nu de ijzerwinkel van Liefhebber zit) en Aaftink in de Stationsstraat (nu een bloemenwinkel). De katholieken gingen naar Bon en de hervormden naar Aaftink.

Als Anton gevraagd wordt naar vroeger, springt hij op zijn praatstoel. Inderdaad is er veel veranderd de laatste vijftig jaar, en in een heel snel tempo. Het lijkt wel of de tijd daarvoor honderden jaren heeft stilgestaan. Langs het Gein waren alleen maar boerenbedrijven. Grote en kleine bedrijven, huisjes met hier en daar een winkeltje, en boerenknechten. Die laatsten kwamen vaak uit Friesland omdat daar weinig werk voorhanden was. Ze verdienden weinig, maar wie verdiende er nu echt veel, toen? Ze hadden kost en inwoning en de was besteedden ze uit aan een wasvrouw voor fl. 1,00 per week. Veel mensen verdienden zo wat bij. Sommigen hielden een paar varkens voor eigen gebruik, thuis in een kleine woning.
Vlak naast Anton woonde de familie Kolenberg met negen kinderen in een houten schuur. Er waren gezinnen met wel zestien kinderen. Er waren `daggelders' die overal klussen aannamen, koeien molken bij de boeren of hielpen bij de oogst. Verderop had je de `winkel van Sinkel' van de familie Roest. Van alles verkochten die. Er werden hier ook paarden gestald uit de Haarlemmermeer. Ze stonden voor een deel van het jaar hier op het land, omdat de boeren daar ze maar korte tijd per jaar konden gebruiken.

"Tot aan het einde van de oorlog was de weg hier nog van grind. Na de oorlog werd de weg geasfalteerd. Maar eigenlijk kan je best zeggen dat het vroeger drukker was dan nu. Toen had je drie uitspanningen langs het Gein: `de Vink' (bij de Wilhelminabrug),`de Waterlelie' bij Abcoude, en in de richting van Driemond 't Schone Gein', een theeschenkerij die in het begin van de jaren tachtig haar deuren sloot. De zoon van de eigenaar werd politieman. Er waren dan ook wel twintig tot vijfentwintig bootjes op het Gein. Je moet rekenen dat men niet echt op vakantie ging en voor veel Amsterdammers lag het Gein op de fiets binnen bereik. Er waren later ook mensen die in de zomer hier in een bootje woonden en dat de man dan op en neer ging naar zijn werk in Amsterdam. Maar ja, nu vliegt iedereen het land uit naar de zon."

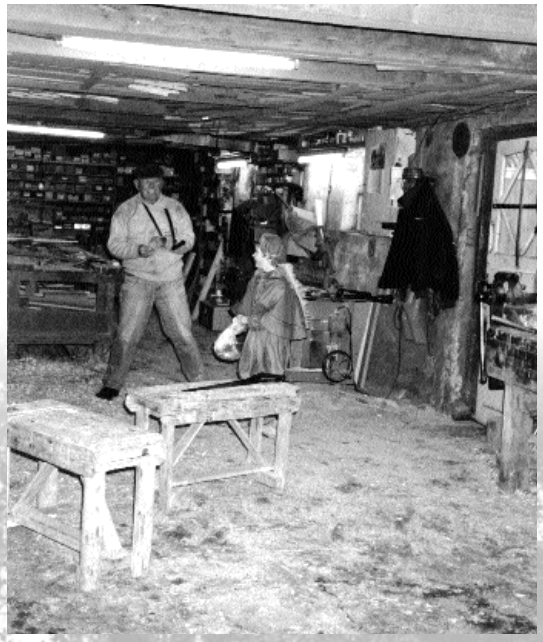

Anton Gijzen in de werkplaats

De Vinkenbuurt, de buurtgemeenschap waar Anton woont, lag vroeger in de gemeenten Weesperkarspel en Abcoude. Later ging Weesperkarspel op in Amsterdam en weer later kwam het gehele Geingebied bij Abcoude. De vroegere gemeentegrens, tevens polder- en provinciegrens liep iets ten zuiden van zijn huis, zo'n beetje het tracé volgend van het fietspad naar Amsterdam-Zuidoost.
Zo rond de oorlog werden de huizen aangesloten op water en elektriciteit; voor die tijd werd het water uit het Gein

gebruikt. Wellicht dat daarom zoveel huizen aan het water liggen. Datzelfde water stroomde vaak eenmaal per jaar in de winter over de weg, omdat er nog niet zo'n goede waterbeheersing was als nu. In de winter bevroren de aanlandingen snel zodat je al met een beetje vorst kon schaatsen.
"Er was naast het werken niet zoveel extra's te doen", zegt Anton. "Er waren geen dansavonden of zoiets. Wel was er zondagsschool op het jongensschooltje `Eben Haëzer'. Als je lid was van de jongelingsvereniging moest je om de beurt een bijbelverhaal in je eigen woorden vertellen en eenmaal per jaar was er dan toneel. Mensen uit de Lage-Bijlmerpolder kwamen hier helemaal voor naartoe. Al in de oorlog ging ik 's avonds naar de ambachtsschool in Weesp. Mijn vader wilde dat ik een vak leerde en zo ben ik in de aannemerij gerold."

"Tja, er is veel veranderd de laatste vijftig jaar. Als ik alleen al kijk naar de boeren: die blijken een goed stel hersens te hebben. Ze zitten nu allemaal achter computers en kopen de meest ingewikkelde machines, die na vijf jaar al weer verouderd zijn. Maar ik ben er best tevreden mee. Vroeger had je wel meer vogels en waren er dotters langs de kant van het Gein. Die zie je nu nauwelijks meer. En hoewel we met zijn allen het fietspad hebben geblokkeerd, is het allemaal wel meegevallen. Ik heb zelfs voor het huis een bankje getimmerd voor de passanten."

Tijdens het gesprek komen voortdurend bezwete stedelingen uit Zuid-Oost langs skaten. Puffend staan ze op het kruispunt en duiken dan de polder weer in.

Anton wil nog wat zeggen over het Gein nu. "Ik hoop dat iedereen zijn best wil doen om het Gein mooi te houden. Je ziet dat veel mensen hun best doen; er zijn hier in de buurt huizen weer mooi in hun oude staat gebracht, maar er zijn ook mensen die hun land vol storten met puin, hard rijden of met zware vrachtwagens de weg kapot rijden. Da's toch zonde, niet dan?"

Arnold van der Klundert

Nazomerbeeld

De laatste waterlelies steken hun witte sterren naar het licht van deze warme nazomerzon. Verrassend gaaf liggen ze tussen de allang vergane bladschijven. Een laatste groet naar de zomer die voorbij is.
Al even wit oplichtend tussen hun wildere, bruine soortgenoten, komen drie jonge eenden met hun bonte moeder aangezwommen. Haar tweede legsel heeft ze tot aan hun volwassenheid begeleid en nog steeds verdedigt ze de grote jongen fel tegen mededingers, als er weer eens brood te halen valt!
De grote bonte specht hamert in de treurwilg aan het water. Een tjiftjaf op doorreis roept z'n eigen naam alsof het nog voorjaar is: zeker nog geen zin om verder te trekken? De zwaluwen zwenken nog hoog in de lucht. Tegen de avond komen er steeds meer, huiszwaluwen en boerenzwaluwen verzamelen zich en zwermen in een gote wolk door de lucht om voor het slapen gaan nog zoveel mogelijk muggen te verorberen. Opeens is de zwerm dan verdwenen ... neergestreken in het dichte riet; daar gonst het van hun gesjirp als ze nog opgewonden nakletsen over de vangst en over de op handen zijnde tocht naar het zuiden. Want niet voor niets verzamelen ze zich en wordt de zwerm steeds weer groter. Nu maar hopen dat er niet te veel blijven steken aan lijmstokken of verstrikt raken in vangnetten van onze gastronomische zuiderburen...
Want met de terugkeer van de zwaluwen op hun vertrouwde rustplaats kan straks het voorjaar weer beginnen.

Anneke de Groot

De Nieuwsbrief van de vereniging Spaar het Gein verschijnt tweemaal per jaar en wordt gratis aan de leden toegezonden. Lezers zijn van harte uitgenodigd om kopy in te zenden. Wij denken aan stukjes over onderwerpen die te maken hebben met de geschiedenis, de actuele situatie of de toekomst van het Gein. Voor het samenstellen en bijhouden van een archief willen wij graag beschikken over allerlei materiaal, geschreven teksten, dia's of foto's.

Redactieadres:
Marijke Carasso-Kok
Dokter Koomansstraat 21
1391 XA Abcoude,
0294-283250

Vormgeving:
Pier 19/Theo Snoek

Ja, ik geef mij op als lid

van de Vereniging Spaar het Gein

naam: .....
straat: .....
postcode: .....
woonplaats: .....

Ik betaal *f* 15,- (meer mag ook) na ontvangst van een acceptgirokaart.

Opsturen naar:
Arnold van de Klundert,
Kerkstraat 32 b, 1391 HC Abcoude